

סוכה פרק ראשון סוכה

עין משפט נר מצוה

י.

א א מ"י פ"ג מ"י מהלכו
 תומלת מ"י הלכה ח'
ב ב ג מ"י פ"ה מהל'
 סוכה הלכה כב סג
 עשין מג טו"ע א"ח ס"י
 ס"ה ס"ה פ"ה ח'
ג ד ה מ"י שם הלכה ז'
 סג ע טו"ע א"ח ס"י
 ס"י חכ"ט ספ"ק יט וס"מ
 מ"כ ספ"ק ד'
ד ו ז מ"י פ"ו מהלכות
 סוכה הלכה טו סג
 שם טו"ע א"ח ס"מ
 מ"ל ספ"ק ג'

אמר רב הונא טפח. אע"ג דלקמן פרק הישן (דף כג): אמרין
 מצוטו רמי הכה לא שייך:

שלא מצינו מקום פחות מ'ד'. היינו לענין רשות היחיד וקרמלית
 כדפירש בקונטרס ולענין גובה נמי אשכחן צריש חלון
 (שביבין דף עו.) ליחשב כפתח:

פירם ע"ה בריין מפני החמיה.
 כמזב צמחנות הגאונים
 הא דקמני פירס עליה סדין מפני
 החמה או תחמיה מפני הנשר פסולה
 היכא דחמתה מרובה מלמלה בלא
 סדין אבל לא יש גלמה מרובה
 מחמתה כשרה ואין הסדין פוסלה
 והיינו כמו שפירשתי לעיל דאין
 מלטרפ סכך פסול צנדי סכך כשר
 כיון דבלא פסול גלמה מרובה
 וכענין זה מפר"ט מפני החמה
 שמיצטת את הסכך ומתוך כך היה
 נעשה חמתה מרובה וכן תחמיה
 מפני הנשר ואם היו עלין נושרין היה
 חמתו מרובה והסדין מונע מליפול
 וכיון שסכך גורס שעל ידו גלמו
 מרובה מחמתו פסול אבל לפירוש
 הקונטרס קשה ללמה יפסל מפני
 שמגין על האדם מפני החמה ומן
 הקיסמין מאי שגא מלנאותה ועוד
 מלינו לקמן פרק הישן (דף כז):
 יוחנן צנדי אליעי כשהגיע חמה
 למרגלותיו עמד ופרס עליו סדין:
 עד

(א) היכי דמי כגון שהתחמנה ללמה מרובה מחמתה והעליונה חממה
 מרובה מלמלה וקיימי תרוייהו צמוד כ' עליונה כשרה ופסולתה
 פסולה היכי דמי כגון דתרוייהו ללמן מרובה מחמתן וקיימא עליונה
 צמוד כ' פשיטא חתמנה כשרה ועליונה פסולה איצטריכא ליה מ"ד
 ניגור דילמא מלטרפ סכך פסול כו'.
 ול"ג צהא סימונא וכגון דקיימא
 עליונה כו'. ופירשו שתייהן כשרות
 ה"ד כגון שהתחמנה חמתה מרובה
 דסכך דידה כמאן דלימיה הוא
 דתרוייהו מתכשרין בסכך העליון
 והוא דקיימא עליונה צמוד כ' לארץ
 דהוי פסול כשר אף להכשר תחמתה:
 שתיין פסולות כו' וקיימא עליונה
 למעלה מל'. לגגה של תחמתה

שהיא קרקעיתה של עליונה: חתמנה
 כשרה ועליונה פסולה ה"ד כגון
 שהתחמנה ללמה מרובה כו'. דסכך
 של עליונה לאו סכך הוא ולא מיפסלה
 תחמתה משום שסוכה חמת סוכה
 ועליונה פסולה דחמתה מרובה
 מלמלה וכגון דקיימי תרוייהו צמוד
 כ' לארץ דאי עליונה למעלה מעשרים
 אף תחמתה פסולה משום דמלטרפ
 סכך פסול צנדי כשר משום דסכך
 למעלה מעשרים פסולה אבל כי קאי
 צמוד כ' ליטרפ ובלבד שלא יהא
 גלמה מרובה מחמתה דתפסיל
 תחמתה משום סוכה חמת סוכה:
 ה"ד דחתמנה פסולה. משום סוכה
 חמת סוכה: וקיימא עליונה צמוד
 כ'. לגגה של תחמתה דהוא קרקעיתה
 דעליונה: פשיטא. דכי חד מנייהו
 חמתה מרובה לאו סוכה חמת סוכה
 היא ומאי אשמעינן רבי ירמיה:
 חתמנה כשרה ועליונה פסולה
 איצטריכא ליה. כדקיימא עליונה
 צמוד כ': מ"ד ניגור. למיפסל
 תחמתה משום זמנין דקיימא עליונה
 למעלה דלא מסיק אדעמיה למיחש
 לתחמתה משום זירוף פסול עס כשר
 ומדחזי לעליון חמתה מרובה סכך
 כמאן דלימיה הוא ולא פסיל לתחמתה
 קמ"ל דלא גזינן ה"א אפו הא:
 וכמה יהא. הפסק בין סכך לסכך
 ותפסול תחמתה משום סוכה חמת
 סוכה דלא נימא חד סוכה הוא:
 ע"פ. אבל צנדי מטפח חד סכך הוא:
 ע"פ על טפח צרום טפח
 מציא את הטומאה והוא צנדי מפני הטומאה.
 חמת אחד וכליש תחת ראשו שני והוא קורה ארוכה ורחבה טפח ורחבה להציא טומאה לא מיימי משום דליכא רוח הפסק טפח
 ממנו ולקרקע ולא חוץ אס לא על גבה כנגד הטומאה אפילו עד לקיע טמא דטומאה רלוזה שאין לה האל טפח צוקעת ועולה:
 שלא מלינו מקום חסו. להיות רשות לעצמו לא כרמלית ולא רה"י פחות מארבעה כדאמר ביציאות השבת (דף יא.) והכא נמי לאו רשות
 לעצמו היא לאקרויה סוכה חמת סוכה: כהשגרה כך פסולה. משום שתי סוכות פסלה קרא וכי לית זה בעליונה הכשר סוכה לאו סוכה
 היא ולא פסלה: אי נימא דירין ממש. שאין זה אפי' אטו דירין גרמי. מכל מקום סוכה חמת סוכה היא: אללא לאו שאינה ראויה
 לדירה והיכי דמי דלא גבוה י' מלל דה"ק כו'. וקשיא לשמואל מדרבנן: כי אסא רב דימי אמר אמרי צמערבא. האי אין ראויה לדירה
 דקאמר ר' יהודה לאו צשאין גבוה קאמר דא"כ לת"ק נמי כשרה אללא כשאין צריאה וחוקה לקבל כסמות וכריס של עליונה ולישן תחמתה
 כשרה מהאי טעמא דשמואל דכהשגרה כך פסולה וכיון דעליונה לא חזיא למידד זה שהרי אין תחמתה מקבלתה לא פסלה: ופרכינן מלל
 דה"ק סכך כו'. סוף סוף שמע מינה דרבנן לית להו דשמואל והוא הדין לשאינה גבוהה כו': ומשי אינא צניייהו כו'. דרבנן סכך
 כיון דילוכה לקבל צדוקת שם סוכה על העליונה ומיפסלה תחמתה ורבי יהודה סכך כיון דליכא תשמישא להדיא לאו שם סוכה עלה
 דעליונה: מלל דה"ק. הנשר. שלא יהו עלין וקיסמין נושרין על שולחנו וסדין דבר המקבל טומאה הוא ופסול לסכך כדלקמן (דף יא.).
 או שפירם על גבי קינוף. כלומר או אפילו לא פירס מפני הנשר רגלי המטה
 וגבוהין ומיני כלונסות מזה לזה על גביהן ופורס עליהן סדין ומרחיקן מן הסכך דהשתא לא משום מסכך צדכר המקבל טומאה מיפסלה
 דהא לאו לסוכי שטחם התם: פסולה. משום דאינו יושב צסוכה דלהל מפיסק צניייהו: אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה. שאין
 אללא שנים והן יוצאין צמלמעט מטה אחד למראשומיה ואחד לרגליה ונותנין כלונסא מזה לזה ופורסין עליו סדין והוא משפע לכאן ולכאן
 ומשום דאין לה גג טפח רחב למעלה לא מיקרי אהל: גב' ל"ג אללא מפני הנשר. דשניה סכך להגין הלכך מפסיל משום מקבל טומאה:
 אבל לנאותה. אין שם סכך עליה וכשירה. וי"מ טעמא דפסולה משום שני סככים ואי אפשר דא"כ לרב חסדא לא מפסיל אללא אם כן
 מופלג ד' דהא איהו אמר לעיל ארבעה וכיון דמיפלגי ד' תו לא מני למימר אבל לנאותה כשרה דהא איהו פסיל לקמן [ע"ב] צנדי סוכה
 המופלגין ד' מן הסכך משום שני סככים: צקרימין המצויינין. מעשה אורג כגון צנדי צבעונין שקורין אצבריינין: וצמדעייס
 המצויינין. שזרמן צולעת כגון מעשה רוקס או מעשה אורג שקורין גלישק"ש: ייגום שמיים. נותנין צכסות של זכוכית לניו:

(א) הלכות פ"ג מ"י מ"י
 (ב) ג' ג' ג' שבת כב. מה.
 (ג) ג' ג' ג' שבת כב. מה.
 (ד) ופי' אשכולות של ענבים
 שהן כרומין עס זמורה.
 (ה) ע"כ שייך לך
 (ו) ופי' שפירש"י רש"י א"ח

הגהות הב"ח
 (א) ש"י ד"ה היכי דמי
 וד"ה שתייהו וד"ה חתמנה
 כשרה הדיא:

מוסף רש"י

טפח על טפח ברוב
 טפח. אהל קטן טפח טפח
 טפח אורף וטפח רוח
 ורום מללו טפח, מביא
 את הטומאה. אס סית
 מן המט צנדי זה וכל
 צנדי זה הוה טמא כלי
 מחמת אהל המט (דף כו.).
 והוציא בפני הטומאה.
 אס עומתה תחמו וכל
 על גביו הכלי טמא, והכי
 נקט על רוח טפח דאי הוה
 חלל רומו פחות מטפח
 הוה טמא לזאת וכנגדו
 למעלה עד לקיע טמא
 כדאמרין בעשרי הכותש
 (חולין קכז.) ולענין אטוי
 טומאה נמי לא מיימי
 ללא אהל הוא (דף
 טז.) סיכבה כהלכתה.
 לטובה (שבת פח.).
 וצריכה. יפה ביצה
 ג'. בקרימין. פירשה
 ניריט על צנעים שקורין
 אצבריינין (שבת כב.).
 ובסדינין המצויינין.
 לגנע על פשתן (ביצה
 ג'). אפרסקין. פירסקין
 צנע"י (שבת פח.).

רבינו הגנאל

כיון ששינוי העליונה
 כשרה והתחנתה פסולה,
 אמרי וכמה יהא בין
 סוכה לסוכה, כמה יהא
 חלל בין סכך לסכך
 ותהיה התחנתה פסולה.
 אמר רב הונא טפח,
 טפח. רב חסדא אמר
 ד' טפחים, שלא מצינו
 מקום פחות מ' טפחים.
 ושמואל אמר עשה
 טפחים, כהכשרה, כלומר
 אין התחנתה פסולה עד
 שהיה בעליונה הכשר
 סוכה. ודייקינן מדברי ר'
 יהודה דתני [אם] אין
 דירין בעליונה התחנתה
 כשרה, ואוקימנא בשאינה
 ראויה לדירה, מכלל
 דתנא קמא סבר אע"פ
 שאין העליונה ראויה
 לדירה כשרה, קשיא
 לשמואל. ושנינן אין
 [ראויין] לדירה מרווחת,
 אבל ראויה לדירה על

לעני רש"י

אצבריינין (אצבריינין).
 בריס מקושטים
 בדונמאות צבעוניות.
 גלישק"ש
 (גבולישק"ש). קישוטים
 וקרימין בולטים.

רבינו הגנאל (המשך)

דידי הדיק, ד"י טפחים
 ירי עיי הדיקן היא.
 וכן אצ"ר דאמרי במערבא
 כל שאין (העליונה)
 (התחנתה) יכולה לקבל
 בריס וסכותו של עליונה.
 כלי שנויא הכא והכא
 חזיא. התם לדירה והכא
 לקבל. על ידי הדיק.
 פ"ס קא פרס עליה סדין
 מפני החמה או תחמיה
 מפני הנשר. דלא יהון
 טריפין דסוכה נתיין על
 העטמיים בעירונא דאכול.
 א פורס סדין על גבי
 הקניפות, שהן ד' קניפות
 ב' קצות המטה פסולה.
 אבל פורס הוא על
 נקליטי המטה, שהן שנים
 באמצע המטה, כדאסינן
 בירושלמי רב ביבי בשם
 ר' יוחנן שכן הוא עושה
 חלל באצילי ידו. כלומר
 אם הוא מכסה בסדין
 ומעמיד שתי זרועותיו,
 ושתי ידיו עומדות על
 גופו והסדין עליהן, נמצא
 זרועותיו בולטין וגולין
 מצדין כנקליטי המטה
 והסדין עליהם. לפיכך על
 גבי נקליטי כשרה כי
 כדורעותיו הן חשוכין.
 פירש גאון קינופות ד'
 עמודין עומדין במטה,
 ועליון מלמעלה ד'
 עמודים ברוחב ופורסין
 עליהן סדינין, ונקראין
 בשביל טראפה. נקליטיין,
 בני עמודין עומדין,
 עשויין כפתח העשוי
 בפתח המטה שהיא
 מסגרתה, מפני צדדין.
 אמר רב חסדא זה ששינוי
 פסולה ודוקא מפני הנשר
 אבל לנאותה כשרה.
 ואיתנין לסייעי מהא דתני,
 סיכבה כהלכתה ועיטרה
 בקרימין ובסדינין המצויינין
 ותלה בה גאונים אפרסקין
 כו', אסור להסתפק מהן
 הכל